

Цел 6: Чиста вода и санитарно-хигиенни условия

6 ЧИСТА ВОДА И ХИГИЕННИ УСЛОВИЯ

Подобряването на качеството на водата е от първостепенна важност в политиката на ЕС за водите. В течение на годините много европейски реки, потоци, езера и крайбрежни води бяха замърсени и водните екосистеми бяха засегнати, поради което ЕС прие **мерки за връщане на водите към тяхното първоначално състояние**.

Комисията получава редовно доклади за **качеството на питейната вода** от страните членки, които анализира внимателно. В повечето страни от ЕС питейната вода е с **отлично качество**, но положението в селските райони не е толкова добро.

Фермите могат да бъдат сериозен източник на замърсяване, тъй като изкуствени торове, оборски тор и пестициди редовно попадат в реки, потоци и езера. На полето те подпомагат растежа на реколтата, но във водата могат да предизвикат сериозно увеличаване на водораслите. Това води до намаляване на кислорода във водата и оттам - до задушаване на риби и други организми. **Затова се извършват строги проверки какво се използва на полето** и кога.

Химичните вещества, използвани за унищожаване на нежелани вредители или растения, също могат да имат опустошителен ефект върху водните растения и животни. Ето защо въздушното пръскане е забранено, а течашите води са защитени от буферни зони.

Някои отрасли произвеждат вещества, които увреждат околната среда и човешкото здраве, но строгите закони и по-чистите технологии доведоха до намаляване на замърсяването на водите от промишлеността.

По-голямата част от **отпадните води се преработва**, за да се отстранят органични материали, а голяма част се дезинфекцира или се преработва с цел отстраняване на хранителни вещества. В много области на Европа обаче все още трябва да се подобри събирането и преработката на отпадни води.

Хората също могат да бъдат пряк източник на замърсяване. Ние използваме фармацевтични изделия. Ако не бъдат изхвърлени където трябва, те могат да попаднат в почвата, в реки и езера, а това ще има вредни последици за растенията и животните.

Все пак повечето **водоеми за къпане в ЕС в момента са чисти**, като процентът на сладководните водоеми за къпане, които отговарят на най-високите изисквания, почти се е удвоил в периода между 1990 и 2021г.

Намалете разхищението на водата

Не е трудно да изградите и оптимизирате ежедневните си навици. Ето няколко съвета, които да следвате в домакинството, за да пестите вода:

- Проверявайте добре ли сте затегнали кранчетата на чешмата и душа, дали са повредени и капят. Доказано е, че чрез капеща чешма може да се изтекат напразно 75 литра вода дневно.
- Когато миете посуда или зъбите си, не оставяйте напразно водата да тече. Спирайте я, когато не е необходима.
- Когато се къпете – използвайте душа, а не ваната. Във ваната ще изразходите тройно повече вода, отколкото да се изкъпете с душа.
- Ефективно използване на водата, намаляване на течове, изграждане на градски пречиствателни станции за преработка на отпадъчните води от домакинствата.

- По възможност инсталирайте водноефективни смесители и водноефективни казанчета за тоалетната. Те намалят консумацията на вода, като я смесват с въздух.
- Събирайте и използвайте дъждовната вода. Тя е подходяща за поливане, за миене на колата, дори и за пране.
- Сложете си бутилка вода в хладилника, ако обичате да пиете студена вода. Когато пуснете крана, докато се изтече водата, за да е достатъчно студена, се изразходва доста питейна вода.

Не изхвърляйте хранителни отпадъци в канализацията

Органичните, хранителни отпадъци не трябва да се изхвърлят в канализацията, защото от канализацията попадат в почвата, стават източник на изключително много бактерии и вредни микроорганизми, които при нормалния кръговрат на водата, попадат в питейните водоизточници и подпочвени води. В следствие, питейната вода променя вкусовете и качествените си характеристики и не само, това може да доведе до замърсяване на водата, разпространение на множество болести, което е изключително опасно.

Не изхвърляйте масло или гориво в канализацията

Маслото и горивата нанасят сериозни вреди на водната инсталация. Полепят се по стените на каналите, запушват ги, ускоряват корозията на тръбите, стават предпоставка за течове, пропуквания и аварии. От каналите те лесно попадат в почвата, от там в подпочвените води, в естествените водоизточници, стават развъдник са за бактерии и микроби.

Не използване силни химични препарати за почистване в домакинството

Силните препарати за почистване, използвани в домакинството, като белината и кислола, са изключително опасни. Намалете по възможност използването на силни химични препарати до минимум. Отпадъчната вода от домакинствата се оттича във водоизточниците, попада в почвата, замърсява водата в близки водоеми. Може да нанесе сериозни вреди както на хората, така и на животните, да причини щети на естествената флора и фауна на водните басейни.

Редовно почиствайте и поддържайте септичните ями

Ако използвате септични ями в домакинствата си, имайте предвид, че трябва редовно да се поддържат и почистват поне два пъти в годината. Самата дума "септична", подсказва, че тя е развъдник на болестотворни бактерии и микроорганизми, които, попадайки в околната среда и почва, в близост до питейни водоизточници, стават причина за разпространение на болести, зарази, бактерии.

Използвайте в зеленчуковите и овощни градини и в стопанствата си по-малко химични торове, препарати за защита и обогатители на почвата

Изкуствените торове и обогатители на почвата, както и препаратите за защита на отглеждани култури са едни от основните причини за замърсяване на водата. Използваните пестициди и химикали се отлагат и натрупват в почвата, в подпочвените води и по този начин лесно попадат в питейните водоизточници, нанасяйки непоправими щети.

Не изхвърляйте боклука и отпадъците си безразборно

Боклукът, битов или промишлен са едни от основните източници на замърсяване на водата. Те си имат контролирано и регламентирано място, където се изхвърля.

Променете навигите си, поддържайте околната среда чиста. Изхвърляйте отпадъците си на регламентираните места, където могат да се събират от службите за чистота. Събирайте отпадъците си разделно, за да има възможност да се рециклират, а не да замърсяват почвата, въздуха и от там и питейните водоизточници.

При разходки сред природата, излети, спортен лов и риболов не изхвърляйте отпадъци

Ако обичате разходките сред природата, то често сте виждали купища с боклуци, безразборно изхвърлени, носени от вятъра във всички посоки, оплетени между треви и храсти. Тази гледка е меко казано неприятна. Не оставяйте органични и неорганични отпадъци след себе си. Съберете ги и ги изхвърляйте на регламентирано място за отпадъци. Пазете природата чиста, борете се със замърсяването с пластмаса, торбички и опаковки. Огромен екологичен проблем е замърсяването на водата с пластмаса. Имайте предвид, че изхвърлените безотговорно пластмасови отпадъци и различни опаковки ще се разграждат със стотици години. Пластмасите са изработени от петрол и при разграждането си, столетия ще се разпадат на дребни пластмасови парченца и ще отделят вредни вещества в почвата, подпочвените води, водоемите. Повече от 200 вида животни са застрашени от заплитане или поглъщане на пластмасови отпадъци – бозайници, птици, костенурки, морски обитатели. Според статистиката всеки ден се изхвърлят 15 тона пластмаса във водоизточниците. Ежедневно използвани от нас предмети, бутилки, капачки, чаши, чанти, мокри кърпички се пренасят през канализацията на градове и села. Оттичат се в реките и се вливат в морета и океани, където образуват пластмасови острови, нанасяйки вреди, свързани със замърсяване на водата, на околната среда и разрушавайки екосистемата.

Не изхвърляйте и не заравяйте мъртви животни в двора, ями и въртопи

Смъртта на домашен любимец е травмиращо събитие за едно семейство. Честа практика в такава ситуация е той да се заравя в двора. Или мъртви животни от стопанствата да се изхвърлят в ями, въртопи. Нужно е да сте информирани, че такива действия всъщност са много опасни. Един съвет – в такъв случай, най-добре се обърнете за съдействие към местния ветеринар – той ще ви обясни как най-правилно да постъпите. Бавното разлагане на труповете е предпоставка за замърсяване на водата – за развитие и разпространение на болести като тетанус, туберкулоза, опасни бактерии. Валежите от дъжд и сняг ги дренират в подземните води, от които често се черпи питейна вода.

Намалете използването на транспортни средства

Всеки е запознат със замърсяването на водата и околната среда, което причинява не само наземния транспорт с отделянето на вредни емисии и газове. Може да видите с очите си гъстия смог вредни газове над всеки по-голям град. 30% от вредните емисии във въздуха на въглероден двуокис са причинени от транспортните средства и най-вече от сухопътния транспорт. Замърсителите на въздуха чрез естествения кръговрат на водата попадат в почвата и във водоемите и нанасят сериозни щети на екосистемата и качеството на питейната вода. За това, ако имате възможност да се придвижвате пеш, с колело, да ползвате електромобили – правете го. Движението е здраве, чистотата – също.

Интересувайте се от качеството на питейната вода във вашия район

Ако усетите промяна във вкуса, мириса, качеството питейната вода – свържете се с местното ВИК и сигнализирайте за проблема. Искайте от екослужбите и градската управа да се извършва редовен мониторинг на съдържанието и качеството на водата, той никога не е излишен.

Участвайте в акции за почистване от отпадъци в своя град или село

Със сигурност има места около вас, които са неприятна гледка с безразборно разхвърляни отпадъци и имат нужда от вашата намеса за опазване на чистотата и екологията. Така ще допринесете в борбата със замърсяването на водата.

Инициирайте, участвайте в кампании на местно равнище за почистване на канализационните канали

Градските канализационни системи, известно на всички, не са в добро общо състояние. Често се налагат големи ремонти и режим на спиране на водоснабдяването. Качеството

на питейната вода при аварии се променя, вкусовите качества също. В такива случаи сигнализирайте на съответните служби, за да се вземат навременни мерки срещу замърсяване на водата, чистотата и годността за консумация. По тази причина е необходимо да се извършва често профилактично почистване на канализационната система – инициирайте и участвайте в тези кампании.

Рециклирайте и компостирайте

Битовите отпадъци са едни от основните замърсители. Събирайте разделно отпадъците от домакинството, за да може да се рециклират. Макар и политиката в държавата ни относно рециклирането да не е на добро ниво – само около 35% от битовите отпадъци се рециклират, процесът може да се ускори от самите вас, с полагане на малки усилия. Поинтересувайте се как и по какви начини може да рециклирате и компостирате, за да се борите със замърсяването на водата.

Участвайте в кампании за насърчаване на фабрики, стопанства, промишленост за използване на безопасни методи и практики за съхранение и оттичане на промишлени отпадъци

Още от 50-те години на миналия век промишлените отпадъци и замърсяване на водата от селското стопанство са основен проблем за чистотата на въздуха и водоизточниците. Участвайте, инициирайте кампании за информираност на местните предприятия, фабрики, стопанства за вредата от промишлените и химични замърсявания и последствията от дейностите им при замърсяване на водата. Запознайте ги с безопасните методи и практики за съхранение и оттичане на промишлени отпадъци

Давайте личен пример в борбата със замърсяване на водата

Почиствайте редовно двора или междублоковото пространство, близката площадка или парк, насърчавайте съседите и приятели да правят същото и то не еднократно, а периодично. Превърнете го в навик.

Бъдете активни в борбата с глобалното замърсяване

Бъдете активни в кампании, проекти, програми за различните видове интервенции за промени в секторните политики и дейности с вредно въздействие върху околната среда. Сътрудничеството на местно и глобално ниво относно политиката за опазване на водата от замърсяване изгражда и надеждата, че всеки един човек, разумен и информиран, с едноличния си пример, може да допринесе за политиката за опазване на околната среда и водите на местно ниво, а от там и на глобално.

Имайте висока екологична култура

Бъдете отговорни, пазете природата – тя е нашия дом.

С оглед на увеличаващия се интерес към водата, като основен природен ресурс и това, че освен в ежедневието, тя е необходима в производството на всяко едно изделие, се поражда и тенденциозно надеждата, че с прилагане в домакинствата и промишлеността на ефективни начини за разходване на водата, чрез въвеждането на иновативни методи ще се предотврати разхищението на водата. Чрез намаляване на загуби на вода от течове, повторна употреба, рециклиране. Така, опазвайки и спестявайки водата като основен природен ресурс се опазват и се спестяват всички природни ресурси за бъдещите поколения.

